

Gemeente Rhenen
Mevrouw M. Cornelisse
Postbus 201
3910 AE RHENEN

Datum	Contactpersoon	Doorkiesnummer
4 juni 2015	G. Boelhouwer	030 634 59 07
Uw brief d.d.	Uw kenmerk	Ons kenmerk
		933230
Onderwerp		Bijlage(n)
Reactie op Voorontwerpbestemmingsplan Buitenwal		--

Geachte mevrouw Cornelisse,

U hebt ons, in het kader van het overleg artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, het voorontwerpbestemmingsplan "*Buitenwal*" gestuurd. In het proces van de watertoets voor ruimtelijke plannen wordt in dit stadium een wateradvies van de waterbeheerder verlangd. In deze brief geven wij u ons advies.

Vooroverleg

De gemeente heeft in 2012 overleg gehad met het waterschap en Rijkswaterstaat over deze ruimtelijke ontwikkeling. Wij hebben de afgelopen week dit wateradvies afgestemd met de provincie Utrecht (de heer Egas), Rijkswaterstaat (de heer Van Nooten) en met uw collega de heer Van Dixhoorn. De provincie en Rijkswaterstaat zullen separaat hun standpunt aan u kenbaar maken.

Onze conclusie

Het plangebied ligt geheel buitendijks. Het waterschap heeft in beginsel geen wettelijke taak voor de waterveiligheid buitendijks. Conform de wetgeving (Waterwet) en de Deltabeslissing is de gemeente verantwoordelijk voor het beoordelen van de veiligheidsrisico en afweging van eventuele maatregelen in buitendijkse gebieden. De gemeente kan het bestemmingsplan gebruiken om eisen te stellen aan de inrichting van buitendijkse gebieden, om de gevolgen van hoogwater te beperken of te voorkomen. Wij verzoeken de gemeente om gebruik te maken van deze mogelijkheid en het gebied zo in te richten dat de gevolgen van mogelijke overstromingen minimaal zijn.

Op basis van bovenstaande analyse, concluderen wij dat de keuze om te bouwen ligt bij de provincie en gemeente als bevoegd gezag van de ruimtelijke ordening. Het waterschap kan voor dit plan alleen een advies geven. Hieronder geven wij onze overweging mee.

Poldermolen 2
Postbus 550
3990 GJ Houten
T (030) 634 57 00
F (030) 634 59 99
post@hdsr.nl
www.destichtserijnlanden.nl

Overwegingen

Het waterschap is geen voorstander om een rivierbedding (buitenpolder) woningen te bouwen. Wij vinden dat maatregelen binnen het concept Meerlaagsveiligheid¹ onvoldoende zijn afgewogen.

In onderstaand toelichting gaan wij hier verder op in.

Het plangebied wordt alleen beschermd door een zomerkade. Het waterschap is beheerder van de in het plangebied aanwezige waterkering (zomerkade). Er wordt niet op of nabij deze zomerkade gebouwd.

Toelichting

De volgende redenen liggen ten grondslag aan het feit dat het waterschap geen voorstander is om dit gebied te ontwikkelen. Wij baseren ons op de informatie die we van de gemeente hebben gekregen. Onze argumenten zijn:

1. Overstromingsfrequentie vanuit de rivier is 1/100 jaar.
2. Onvoldoende aandacht voor ruimtelijke adaptatie, overstromingsrobuust bouwen.

Ad 1. Overstromingsfrequentie vanuit de rivier is 1/100 jaar.

In 2013 is door het waterschap een onderzoek uitgevoerd, waarin overstromingsfrequenties van zomerkaden zijn berekend. De gebruikte waterstandstatistiek van de Neder-rijn/Lek is opgevraagd bij de Helpdesk water en de historische tijdreeksen zijn verkregen via de website <http://live.waterbase.nl>². Voor de zomerkade is in de winterperiode een overstromingsfrequentie van circa 1/100 jaar van toepassing. In andere woorden: de kans bestaat dat de zomerkade overstroomt bij hoge rivierstanden. Ter vergelijking: de Lekdijk overstroomt eens in de 1250 jaar. Omdat de nieuwbouw minstens 50 jaar zal blijven bestaan, adviseren wij ook om klimaatverandering in de afwegingen mee te nemen.

Uitgaande dat er gebouwd wordt is dan onze redenering: de hoogste (te verwachten) rivierwaterstanden bepalen de aanleghoogte van de nieuwbouw. Wij adviseren om met Rijkswaterstaat en de provincie in overleg te gaan over inrichtingsmaatregelen om de gevolgen te beperken van mogelijke overstromingen door hoge rivierstanden. Rijkswaterstaat kunt u informatie verschaffen over de actuele rivierstanden en de provincie over waterrobuust inrichten. Wij verzoeken u de tekst in de toelichting aan te passen.

Ad 2. Onvoldoende aandacht voor ruimtelijke adaptatie, overstromingsrobuust bouwen.

Uit vooroverleg begrijpen wij dat de gemeente overweegt om overstromingsrobuust te gaan bouwen. Dit onderwerp is met de mede-overheden nog niet besproken. Onze reactie hierop is:

- a. Inmiddels is er nieuw landelijk beleid ontwikkeld: zie de Deltabeslissing en Deltaprogramma Rivieren. Wij zien dit nieuwe beleid niet beschreven in de toelichting van het bestemmingsplan.
- b. Een afweging in het kader van Meerlaagsveiligheid ontbreekt. De gemeente heeft naar onze mening nog geen afweging gemaakt welke investering het meest doelmatig is in welke laag van meerlaagsveiligheid.
- c. De kans bestaat dat de rivierwaterstand hoger komt dan de zomerdijk. De achtergelegen polder zal dan onder water komen van enkele meters hoog, voor enkele dagen tot weken (totdat de rivier weer gezakt is en het water weer kan wegstromen). De schade bij een overstroming leidt ons inziens tot knelpunten voor de bewoners en gebruikers, mits daar voorzorgs-maatregelen voor zijn genomen. Wij denken aan overstromingsrobuust bouwen, zoals bouwen op voldoende hoogte (ten opzichte van de hoogste rivierstanden en niet de gemeten grondwaterstanden), aangepaste funderingen en muren die tegen water kunnen en het voorkomen van het uitvallen van nutsvoorzieningen. Daarnaast kunnen bewoners tijdens

¹ Meerlaagsveiligheid is: Laag 1: Preventie, Laag 2: gevolgenbeperking en Laag 3: risicobeheersing, zie <http://www.deltaportaal.nl/> synthesesdocumenten Veiligheid en/of Ruimtelijke Adaptatie

² Rijkswaterstaat kan u waarschijnlijk meer gedetailleerde en actuele informatie geven.

hoogwater niet op een normale manier hun huis bereiken en zal bewoning van de begane grond onmogelijk zijn.

- d. Voor zover wij weten en gelezen hebben, zijn er nog geen afspraken gemaakt over een crisisplan of calamiteitenplan. Wij adviseren om deze processtap op te nemen in het bestemmingsplan.

Voorstel vervolgproces

In overleg met Rijkswaterstaat en de provincie, stellen wij voor om het plan goed af te wegen op basis van Meerlaagsveiligheid. Rijkswaterstaat en de provincie zijn bereid om hun kennis en beleid met u te delen.

Beide organisaties zullen ook een reactie geven ten aanzien van dit bestemmingsplan.

Wij stellen voor om te zijner tijd dit project bestuurlijk te bespreken met de overheden onderling over de principiële keuze over bouwen in de rivierbedding.

Tot slot

Wij gaan ervan uit dat u ons blijft betrekken in het vervolgproces van het bestemmingsplan. Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de heer Boelhouwer U bereikt hem via telefoonnummer (030) 634 59 07 of e-mail watertoets@hdsr.nl.

Met vriendelijke groet,
Dijkgraaf en hoogheemraden,
namens hen,

ir. C.J.M. van Vliet
hoofd afdeling Planvorming & Advies

Gemeente Rhenen
Postbus 201
3910 AE RHENEN

DATUM 15 juni 2015
ZAAKKENMERK Z-GRO_VBP-2015-2742
NUMMER 81548949
UW BRIEF VAN
UW NUMMER
BIJLAGE(N)

TEAM GRO
REFERENTIE de heer P.A. Regter
DOORKIESNUMMER 030-2582518
FAXr 030-2583139
E-MAILADRES Almer.Regter@provincie-utrecht.nl
ONDERWERP Reactie voorontwerpbestemmingsplan
"Buitenwal"

Geacht college,

In bovengenoemde mail heeft u ons de mogelijkheid geboden om te reageren op het voorontwerpbestemmingsplan "Buitenwal" van uw gemeente. Mede namens de andere provinciale afdelingen merk ik het volgende op.

I. Het provinciaal beleid

Het provinciaal ruimtelijk beleid is neergelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) en in de Partiële Herziening van februari 2014 van de PRS. In de Provinciale Ruimtelijke Verordening, Provincie Utrecht 2013 (PRV), die op 5 maart 2013 in werking is getreden en in de Partiële Herziening van februari 2014, zijn algemene regels opgenomen over de inhoud, toelichting of onderbouwing van onder meer bestemmingsplannen. Hiermee is beoogd de provinciale belangen te laten doorwerken naar het gemeentelijke niveau. Om deze belangen te borgen en te realiseren kunnen wij zo nodig het instrumentarium uit de Wro inzetten.

Bij de beoordeling van uw voorontwerpbestemmingsplan heb ik mij gebaseerd op eventuele strijdigheden met de provinciale ruimtelijke belangen.

II. Planbeoordeling

Het bestemmingsplan heeft betrekking op het herbestemmen van het terrein waar voorheen een grindhandel was gevestigd aan de Buitenwal. Het bedrijf dat hier gevestigd was is inmiddels verplaatst en het terrein is gesaneerd. De ontwikkeling tot woongebied wordt met het voortiggende bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Het plan voorziet in de bouw van in totaal tien woningen.

Het plan geeft ten aanzien van de volgende aspecten aanleiding tot het plaatsen van opmerkingen

Het plangebied ligt buitendijks in het winterbed van de Nederrijn en maakt deel uit van het stedelijk gebied zoals dat is opgenomen in de PRS. Gebieden binnen de stedelijke contour komen in beginsel in aanmerking voor rode ontwikkelingen. In dat licht is de doelstelling van het bestemmingsplan in overeenstemming met het provinciaal beleid. Maar ook bij de stedelijke ontwikkelingen binnen de rode contour moet rekening worden gehouden met ter plaatse spelende belangen en regels.

Een van de aspecten van de waterveiligheid is verwoord in het volgende provinciaal belang: Ontwikkelen van een robuust bodem- en watersysteem en een waterveilige provincie. Dit provinciaal belang heeft onder meer betrekking op het overstroombaar gebied.

Het plangebied ligt buitendijks en staat derhalve bloot aan het risico van overstromen. Uit gegevens van Rijkswaterstaat blijkt dat de maximale waterhoogte tot 10,63 meter boven het NAP kan bedragen. Het plangebied ligt op een hoogte van 8,70 meter boven het NAP. Overigens ligt het westelijke deel van het plangebied iets hoger. Voor het laagste gedeelte van het plangebied betekent dit dat het waterpeil tot een hoogte van circa 1,9 meter boven het maaiveld kan komen. Deze waterhoogte heeft naar verwachting een frequentie van eens per 1250 jaar. Bij lagere waterhoogten kan de zomerdijk rond het plangebied ook al overstromen. De frequentie daarvan ligt naar verwachting op eens per 100 jaar. In de plantoelichting wordt melding gemaakt van het overstromingsrisico, al worden daar andere waarden gehanteerd. Er wordt in de plantoelichting echter geen inzicht gegeven in de consequenties die deze risico's hebben voor het stedenbouwkundig ontwerp en voor de architectuur. De invulling met 10 standaard eengezinswoningen doet vermoeden dat in het ontwerp weinig tot geen rekening is gehouden met het overstromingsrisico.

Ik geef u sterk in overweging om in het definitieve ontwerp meer aandacht te geven aan het overstromingsrisico, en dit terug te laten komen in de keuzes in het stedenbouwkundig ontwerp en in de architectuur. Desgewenst kunnen er in nader overleg met de provincie en het waterschap HDSR suggesties worden gedaan om te komen tot een meer waterrobuust plan. Voor wat betreft een provinciale inbreng in een dergelijk overleg kunt u contact opnemen met dhr. Wouter Egas, telefoon 030 – 258 2194.

Het betreffende buitendijkse gebied is overigens niet als overstroombaar gebied opgenomen op de verbeelding van de PRS. Zoals uit het bovenstaande mag blijken berust de begrenzing van het overstroombaar gebied voor dit gedeelte van het buitendijkse gebied op een vergissing. Voor zover deze onjuiste verbeelding de aannames in de plantoelichting in de verkeerde richting heeft gestuurd bied ik u hierbij mijn excuses aan. In de aankomende herijking van de PRS en de PRV zal ook het nalopen van deze begrenzingen zijn beslag vinden.

Voor wat betreft de archeologische aspecten merk ik op dat het rapport van het archeologisch onderzoek niet bij de bijlagen is toegevoegd. Daardoor kan niet worden nagegaan of de begrenzing van de dubbelbestemming op de plankaart en de diepte-ondergrens van 6,8 m +NAP voldoende archeologisch onderbouwd zijn. Het is onduidelijk of in het kader van de bouwwerkzaamheden nog onderzoek plaats zal vinden en, zo niet, wat de reden daarvoor is. Een reden kan zijn dat dit niet nodig is omdat de bouw niet dieper dan de genoemde 6,8 m +NAP gaat en de verstoring door heipalen beperkt wordt, of dat de zones waarin de ingrepen plaatsvinden al onderzocht zijn. Ik verzoek u hier over de nodige duidelijkheid te geven in de toelichting.

III. Conclusie

Behalve de bovengenoemde opmerkingen over enkele specifieke aspecten in dit bestemmingsplan, geeft het plan vanuit de optiek van het provinciaal belang verder géén aanleiding tot verdere opmerkingen.

Ik verzoek u om in het verdere planproces op adequate wijze aan de geplaatste opmerkingen tegemoet te komen. Deze opmerkingen komen immers voort uit het door Provinciale Staten vastgestelde provinciaal ruimtelijk beleid waarvoor Gedeputeerde Staten zo nodig het instrumentarium van de Wro kunnen inzetten

Wanneer u nog vragen heeft of een nadere toelichting wenst op deze reactie, dan kunt u contact opnemen met de heer P.A. Regter van de afdeling Fysieke Leefomgeving. De contactgegevens vindt u in het briefhoofd.

Hoogachtend,

ir. M.J. Scheepstra
Teamleider Gemeentelijke Ruimtelijke Ontwikkeling

Joost Welmers

Van: Nooten, Adriaan van (ON) <adriaan.van.nooten@rws.nl>
Verzonden: maandag 8 juni 2015 1:24
Aan: 'marrielle.cornelisse@rhenen.nl'
CC: Ro Plannen Midden Nederland; Roo, Niels de (ON); 'boelhouwer.g@hdsr.nl'; 'wouter.egas@provincie-utrecht.nl'; Leeuw, Corné de (ON)
Onderwerp: Vooroverleg voorontwerpbestemmingsplan Buitenwal Rhenen - Advies Rijkswaterstaat
Bijlagen: 150330 Bp buitenwal toelichting.pdf; 150330 NL.IMRO.0340.BPRhnBuitenwal-VO01.pdf; 150330 r_NL.IMRO.0340.BPRhnBuitenwal-VO01.pdf; Bijlage 1 - Beeldkwaliteitplan 'Buitenwal Rhenen'.pdf

Geachte mevrouw Cornelisse,

Ik heb kennis genomen van het voorontwerpbestemmingsplan Buitenwal,

Graag adviseer en bericht ik u hierover als volgt.

De twee deelgebieden liggen in het rivierbed van de Nederrijn, waarover Rijkswaterstaat het rivierbeheer voert. Zij liggen daarin binnen een gebied dat is aangewezen op basis van artikel 6.16 van het Waterbesluit. Daarmee is de Waterwetvergunningsplicht buiten toepassing verklaard. En ook de algemene regels inzake het gebruik van de rivier zijn hier niet van toepassing. En ten gevolge van de genoemde aanwijzing zijn ook de regels in hoofdstuk 2.4 van het Barro niet van toepassing op het op te stellen bestemmingsplan.

Rijkswaterstaat heeft, ook uit anderen hoofde, geen aanleiding om nu inhoudelijke aandachtspunten voor het plan mee te geven.

Wel attendeer ik u er op dat deze gronden niet gelegen zijn boven de maatgevende hoogwaterstand in de rivier, dus de waterstand die zich naar verwachting slechts één maal in de 1250 jaar zal voordoen. Er bestaat dus een kans op inundatie van het gebied. De rivierbeheerder heeft hiervoor geen aansprakelijkheid. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om dit aspect te betrekken bij de plan- en besluitvorming. De maatgevende hoogwaterstand ligt hier rond 10,63 meter + NAP (ref: rapport Betrekkingslijnen versie 2010, Bura-Arnheim in opdracht van Rijkswaterstaat Oost-Nederland, 14 juli 2010). De kans op inundatie is ook afhankelijk van de vrij hoge kade rond het gebied en van het gedrag daarvan bij hogere waterstanden. Ik geef u in overweging om dat te betrekken bij uw planvorming.

Met vriendelijke groet,

Adriaan van Nooten

Adviseur ruimtelijke ontwikkelingen
Netwerkontwikkeling en Visie (NOV)

.....
Rijkswaterstaat Oost-Nederland
Netwerkvisie en ontwikkeling (NOV)

Eusebiusbuitensingel 66 | 6828 HZ Arnhem
Postbus 6200 | 6200 MA Maastricht

.....
M: 06-51621191
adriaan.van.nooten@rws.nl
www.rijkswaterstaat.nl

.....
Water. Wegen. Werken. Rijkswaterstaat